

Uskonnolliset argumentit soveltuvat huonosti nykyaikaan

Dosentti Markku Ruotsila puolusti uskonnollista argumentaatiota osana yleistä sananvapautta (HS 12.12.2009) sillä perusteella, että juutalaisuus ja kristinusko ovat osa eurooppalaista kulttuuriperintöä. Uskontopohjaisilla, arkaaisilla argumenteilla oli aikansa, kuten oli noitavainoilla, feodalismilla tai orjuudella. Jokainen suuntaus on omalla tavallaan muovannut eurooppalaista ajattelua, ja omana aikanaan perusteet ovat olleet uskottavia. Nyt tiedämme paremmin.

Uskontopohjaisille homofobisille tai muille väittelle ei ole hyviä perusteita meidän aikamme julkisessa keskustelussa, ja sen vuoksi ne on syytä sysätä sinne minne ne kuuluvatkin, eli "yksilön oman kodin ja uskontoyhteisön seinien sisälle" kuten dosentti Ruotsila ennakoikin.

Uskonnoilla oli aikansa, ja niiden roolin tunnustaminen historiassa ei tarkoita sitä, että uskonnolliset argumentit pitäisi ottaa vakavasti meidän aikamme keskusteluissa, koskivat ne sitten sosiaali- tai perhepolitiikkaa, ympäristön-suojelua tai maahanmuuttajien integraatiota.

Ajanmukaisten perustelujen erilaisille yhteiskuntapoliittisille päätöksille tulisi ankkuroitua rationaalisille, tiedepohjaisille argumenteille, joissa ei käytetä arkaisten paimentolaisheimojen kryptisiä tekstejä perustana. Tuskin kukaan eurooppalainen älymystön edustaja kieltää uskontojen roolin Euroopan tai Yhdysvaltain historiassa. Mutta vain harva tiedeyhteisön edustaja väittää, että tulevaisuuden yhteiskuntien pitäisi perustua uskonnollisille ajatuksille. Ovatko teologiset tiedekunnat tämän ajattelun viimeisiä linnakkeita?

On totta, että yhteiskunnallinen keskustelu yksipuolistuu, jos vääräuskoisten ja velhonaisten teurastajat suljetaan ulkopuolelle. Mutta moinen yksipuolittuminen taitaa olla vain hyvästä, kun pyritään kohti ihmisarvoista, humanistista tulevaisuutta.

Matti Kamppinen

Dosentti, uskontotieteen lehtori

Turun yliopisto